

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Henrici || Svsonis Viri Sanctita-||te, Ervditione Et
Mi-||racvlis Clari, Opera**

Seuse, Heinrich

Coloniae, 1615

De supremo amantis animi vel spiritus excessu. Capvt XX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38029

CAPVT XX.

His itidem expeditis, rursus Virgo ait: Nihil equidem magis scire velim & expressis scripturis edoceri, quam vbi & quo pacto hominis probè exercitati ratio in immensa illa abyfso ad supremum scopum suum tendere debeat, ita vt amorosum experimentum cum scripturæ sententia concordet.

Adhæc Minister ex Diuinis literis rationale illi respõsum reddidit, cuius ista erat summa, quantum ad arcanos eius sensus pertinet: Eiusmodi præclarus homo simplici ocio verbum illud sensibus grauidum Domini Saluatoris obseruat, quo ait: Vbi ego sum, illic & minister meus erit. Quisquis ergò austerum illud Vbi, quod Dei filius in cruce moriens pertulit, per imitationem non refugit: possibile, immodè & æquum est ex illius pollicitatione, vt idem ipse iucundum illud Vbi Diuinitatis filij, intelligibili ac felicissima ratione in tempore æternitate magis vel min^o sentiat & perfruatur, quatenus quidem possibile erit. Sed vbi nam est iucundum illud Vbi Diuinitatis Verbi? Nimirum in ideali lumine Diuinæ vnitatis, quod secundum ineffabile nomen suum nihil est, secundum introversionem essentialis quies & silentium, secundum inuis permanentem egressionem. Trinitas personarum, iuxta proprietatem sui ipsius lumen, iuxta suam increatam virtutum, existentia cuncta producens: vbi spiritus seipsum amittit, & quantum ad actionem

Ioa. 12.

Vbi diuinitatis Verbi vbi nam sit.

eius attinet, deficit ac perit. Arque hic est supremus scopus, & interminabile Vbi, in quo cunctorum spirituum definit (vt ita dicam) spiritualitas: in quo se amiffisse, sempiterna salus est & felicitas. Quod vt exactius perspicias, noueris in ideali lumine Diuinæ unitatis introrsus emanantem esse originem personalis emanationis ex sempiterna Diuinitate, siquidem personarum Trinitas in naturæ unitate inest, & naturæ unitas in personarum Trinitate. Unitas agit per Trinitatem & Trinitas suam habet in unitate facultatem, vt fere Augustinus ait in *libris de Trinitate*. Trinitas personarum in se complectitur unitatem ceu naturalem essentiã suam: vnde etiam quælibet persona Deus est, & secundam naturæ simplicitatem Diuinitas est. Ipsa autem unitas in Trinitate distinctè relucet, sed Trinitas quatenus introrsus fertur, in unitate simpliciter relucet, vt in seipsa eã simpliciter complexa est. Pater est origo filij, & Filius ex Patre æternum emanat secundum personæ distinctionem, & intus manet secundum essentiam. Pater & Filius simul producunt Spiritum sanctum: & unitas quæ primæ originis essentia est, etiam trium simul personarum substantia est. Vt autem Trinitas vnum sit, & Trinitas in naturæ unitate vnum sit, & tamen Trinitas ex unitate sit, non potest vllis explicari verbis ob abyssum illius simplicitatè. In hoc intelligibile, Vbi, transfert & immergit sese spiritus hominum perfectorum, atque præ infima sublimitate volitat, præ inexhausta profunditate narat, stupens & admirans alta & arcana Diuinitatis arcana. At tamen suam hinc

naturam retinet, dum fruitor conspiciendi
ae eiusdem potentiae, intus manentibus, & ta-
men emanantibus personis : manetq; abstracta
ab omni occupatione reru inferiorum, in di-
vinitatis stupenda mysteria intenta acie dehis-
cens. Quid enim tam est admirandum, quam simpli-
ter illa unitas, in quam personarum Trinitas sim-
pliciter sese immergit, vbi omnis multiplica-
tas subducitur, (quod ita intelligendum est, per-
sonarum emanationem semper referre solent
eandem divinae essentiae unitatem) atque etiam
creaturae secundum ideas quas habent in Deo
in eadem unitate vitam, scientiam & essentiam
aeterno in Deo habent, ut est in Evangelio, *Quod
factum est, in ipso vita erat?* Ista nuda unitas est
lignosum silentium, & tranquillum oculos
quod capere non potest, nisi cui intus illucet
vera libertas nulli malitiae permixta. Ea enim
in vera regeneratione producit, unde acce-
na relucet veritas omnis expertis falsitatis : qui
quidem in memoratae nuditatis revelatione
sese profert. Ibi namq; exiit homo naturaliter
obscurus illi lumine, quod humano modo cum
illuc usq; comitatum est, posteaquam veritatis
plis patefacta est. Enimvero alium quendam
sese comperit, idq; magis proprie & perspicue
quam in prioris luminis ratione sese intellexit.
Quo facit quod Apostolus ait, *Vnus autem
iam non ego.* Atq; ita exiit plane & fit quasi me-
di expertis in simplicis divinae essentiae modum
scientia, quae rebus omnibus illucet simplici
quodam silentio : atq; hic permanens discreti
personarum singulariter acceptarum, in simplici
ei modum nescio modo amittitur. Ut enim aliam
quidam

Ioan. 1.
Nuda divini-
tatis unitas
quid sit.

Galat. 2.

quidā, sola patris persona separatim sumpta,
 non præstat beatitudinem, ut nec sola filij, ne-
 que Spiritus sancti persona: sed tres simul per-
 sonæ in essentiæ unitate cohærentes, veram
 præstant beatitudinem. Et hæc est personarum
 naturalis essentia, quæ creaturis omnibus ex
 gratia substantiam vel essentiam præbet: rerū
 que omnium ideas in se simpliciter & essentia-
 liter complectitur. Cum igitur ideale illud lu-
 men Dei, sit eius essentia, in ipso quoque res om-
 nes secundum ideas essentialiter, non acci-
 dentali quadam configuratione insunt: & quia
 rebus omnibus illucet, iuxta luminis proprie-
 tatem sese habet: sicque res omnes in illa essen-
 tia relucent cum interno quodam silentio se-
 cundum essentiæ simplicitatem. Idem intelli-
 gibile Vbi, unde iam dictum est, vbi fidelis fer-
 uens cum sempiterno filio vna commorabitur,
 potest accipi existens illud anonymum Nihilum,
 vbi spiritus ad unitatis nihilum pertin-
 git. Ea verò unitas idcirco nihilum appella-
 tur, quod spiritus nihil possit reperire in tem-
 pore, quod illi congruat. Sentit tamen spiri-
 tus contineri se ab alio quodam & à se diuer-
 so. Itaque verius ibi à nihilo, quam ab aliquo
 continetur. Et est sanè nihilum spiritui, eo
 modo quo scire non potest quid sit. Quando
 igitur spiritus in hac luculenta caligine com-
 morari incipit, idque adeo, ut seipsum nesciat,
 omne medium & omnem suam proprietatem
 amittit, ut D. Bernardus inquit. Hoc verò plū- *S. Bernard.*
 ve minusve fit, prout spiritus siue in corpore,
 siue extra corpus, extra seipsum in eam unita-
 tem excessit, atque seipsum amisit, in DE V M

Y 4 trans-

1. Cor. 15.

transformatus, qui illi iam probe est omnia in omnibus, vt Apostolus ait. In hac sui absorptione, spiritus à seipso deficit, & transit in Deum, non tamen fit ex natura Deus, sed præstatur id ei per gratiam. Est enim res quæpiam, ab aliquo existente creatus. Itaq; dum spiritus supra se rapitur & in Deum absorbetur, amittit ambiguum admirabilitatem in suis ipsius amissione, vbi secundum sensus à seipso deficit, nesciens quicquam de seipso vt seipso. Nam si communi velimus more loqui, spiritus luculenta diuinae essentia virtute rapitur supra naturæ suæ facultatem in huius Nihili nuditatem: siquidem à creaturis modis omnibus absolutus est, & tamen in seipso suum seruat modum peculiarem iuxta suam essentiam. Hic modinescius modus est personarum essentia, quæ eam in se simpliciter ratione perfectissime complexæ sunt. Ista cognitio spiritum (vt dictum est) supra se excedere facit: idq; fit in Nihilo vnitatis secundum ipsius Nihili impenetrabilem cognitionem, ita vt proprium amittat nomen suum spiritus, quippe qui hic sese perdit, seipsum nesciens, & rerum omnium obliuiscens. Quod nimirum cum illi euenit, cum à seipso & tam sui quam rerum omnium creata essentia auersus, ad simplicem quam in diuinæ vnitatis Nihilo habet, ideam se conuertit. In hac diuinissimi Vbi arce, perceptibilis quædam est abyssus, cunctis modis spiritibus præludens: atque inibi spiritus in arcana venit nominis carentiam, & immensam vastitatem, quæ est inexhausta creaturarum omnium abyssus, sed sibi met penetrabilis. Latet eam omne illud, quod ipsa non est, præter quæ

quibus ipsa se vult reuelare vel communicare, quos sanè introrsus recipi & ita quarere, & quodammodo ipsam per ipsam cognoscere oportet, vt sacrae habent scripturae: *Videbitus eum* *scire est.* Hanc cognitionem non habet spiritus hominis ex seipso: sed vnitas trahit eum in Trinitate ad se, id est, in ipsius supernaturalem habitationem, vbi supra seipsum commoratur in eo, qui eum illo attraxit: vbi spiritus moritur, viuens semper in stupendis arcanis diuinitatis. Ea vero mors spiritus in hoc consistit, q̄ in suo excessu distinctionem non aduertit in propria essentia. Porro secundum exitum vel emanationem seruat discretionem iuxta personarum Trinitatem, sicut res quaslibet discriminatim esse id quod sunt, quemadmodum Sapientiae Minister in libello veritatis distinde explicauit. Est insuper aliud quod hic aduertere debeas, nempe in memorato illo spiritus excessu ex vnitate diuina simplicem radiare lucem: atq; eam modi expertem lucem tres diuinae personae in spiritus humani puram substantiam mittunt: atque ex huius coruscatione luminis, spiritus à seipso & virium suarum actione deficit, & opere ac spiritu (vt sic dicam) destituitur: quod fit, dum in ea introuersione extra seipsum in incognitam Diuinitatem aberrauit, amittitque sese in tranquillissimo silentio radiantissimae Diuinitatis & simplici vnitate. In hoc modo nescio vbi, summa beatitudo sita est. Ait Virgo: Papae, quo tandem modo huc pertingemus? Respondit Minister. Audies hoc ex ipso praclarissimo Dionysio, scribente Timotheo in hunc modum. Tu verò Timothee

Abyssus quae qualis.

1. Ioan. 9.

Mors spiritus in quo consistat.

Myſt. Theol.
cap. i iuxta
Camaldul.

chariſſime intentiſſima contuendis ſpectaculis
myſticis exercitatione, & ſenſus linque, & in-
tellectuales operationes, & ſenſibilem, & in-
telligibilia omnia, & quæ non ſunt, & quæ ſunt
omnia: & ut illi iungaris, qui ſuper omnem
ſubſtantiam, omnemq; ſcientiam eſt, ignotè te
ipſum pro viribus intende. Enim uerò abs te
ipſo atq; ab omnibus liberè & abſolutè ac purè
excedendo, ad ſuperſubſtantialem diuinæ cali-
ginis radium, ſublatis omnibus, & abſolutè
ex omnibus euolabis. Et paulò ante: Trinitas
ſuperſubſtãtialis deitate ac bonitate ſuperior,
diuinæ Chriſtianorum ſapientiæ præful, dirige
nos ad myſticorum eloquiorum ſupremum
incognitum, & lucidiſſimum, atq; eminentiſ-
ſimum verticem, ubi ſimplicia & abſoluta atq;
inuerſibilia Theologiæ myſteria ſecundò ſu-
perluminofam ſilentij in occulto docentia, ſu-
perliquidiffimamq; caliginem ſunt adoperata
in denſiſſimis tenebris eum qui plusquam ex-
cellentiſſime ſplendet, ſuperillucentem, & in
refugiente omnino tactum atq; inuiſibile, ho-
neſtiſſimis fulgoribus & plusquam pulcherrime
excellenter implentem vacuos oculis ſpiritus.

Dionyſij Are-
opag. ad Tri-
nitatem ad-
ſpiratio.

*Epilogus quidam eorum, qua ante dicta ſunt, &
lucida explicatio.*

CAPVT XXI.

DEinde uirgo ait: Loqueris tu quidem mi-
ſer Domine ex propria experientia & diuini-
ſſimis literis de ſimplici diuinitate, & ſpi-
ritus effluxu ac refluxu peritè & Catholice. Sed
dicta